



**Ministerie van Defensie**

Plein 4  
MPC 58 B  
Postbus 20701  
2500 ES Den Haag  
[www.defensie.nl](http://www.defensie.nl)

**Onze referentie**  
BS 2023029059

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag  
de Voorzitter van de Tweede Kamer  
der Staten-Generaal  
Bezuidenhoutseweg 67  
2594 AC Den Haag

Datum 29 september 2023  
Betreft Feitelijke vragen suppletoire begroting  
Defensiematerieelbegrotingsfonds Prinsjesdag

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de staatssecretaris, de antwoorden aan op de feitelijke vragen bij de wijziging van de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota). Deze vragen werden ingezonden op maandag 25 september met kenmerk 36435-K/2023D38571.

Hoogachtend,

*DE MINISTER VAN DEFENSIE*

drs. K.H. Ollongren

**Vraag 1**

Wat zijn de oorzaken van de verschuivingen van de projecten in artikel 2 van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (DMF)?

**Antwoord**

Deze verschuivingen worden met name veroorzaakt door de complexiteit van sommige materieelprojecten, en door meerbestellingen als gevolg van maatregelen uit de Defensienota 2022. Hierdoor kost de verwerving van dit materieel meer tijd. De verwachting is dat deze verplichtingen in 2024 tot realisatie komen; de verplichtingen worden daarom naar 2024 doorgeschoven. Naar verwachting heeft dit geen verdringingseffect op de verwerving van ander materieel en blijft er ondanks de verschuiving voldoende verwervingscapaciteit beschikbaar. Het Defensie Projecten Overzicht dat de Kamer op 19 september jl. heeft ontvangen (nr. 2023Z37694) bevat de meest recente planning van de lopende materieelprojecten met een budgetomvang van meer dan € 50 miljoen.

**Vraag 2**

In welk jaar zijn de uitgaven voorzien die bij de verschoven verplichtingen van 4,4 miljard euro horen in artikel 2 van het DMF?

**Antwoord**

De verschoven verplichtingen betreffen grotendeels de verplichtingen voor de projecten Vervanging Onderzeeboten, Vervanging Close-in Weapon System, ESSM block II en Softkill Torpedo Defensiesysteem, alsmede een aantal technische mutaties. De kasuitgaven die horen bij de verschoven verplichtingen vinden de komende tien jaar plaats. Uw Kamer wordt periodiek door middel van het Defensieprojectenoverzicht (DPO) en per project op basis van het Defensie Materieelproces (DMP) geïnformeerd over de voortgang van de afzonderlijke projecten. Het gaat hierbij om commerciële vertrouwelijke aspecten, waarover uw Kamer gelijktijdig vertrouwelijk wordt geïnformeerd. Uw Kamer wordt dan ook geïnformeerd over eventuele verschuivingen van de kasreeksen.

**Vraag 3**

Betekent de herfasering van IT-projecten (artikel 6 DMF) dat er vertragingen ontstaan bij deze projecten? Wat zijn de gevolgen hiervan?

**Antwoord**

Op artikel 6 van het DMF zijn herfaseringen verwerkt bij diverse IT-projecten, waarvan GrIT en ERP M&F SAP4/HANA (Roger) voorbeelden zijn. Met deze herfaseringen worden budgetten en verplichtingen, die dit jaar niet meer tot besteding of vastlegging komen, naar latere jaren doorgeschoven. Het gaat om meerdere afzonderlijke IT-projecten en investeringen. Op dit moment is de uitvoering en daarmee de uitrol van een deel van de projecten vertraagd ten opzichte van de vastgestelde planning. Op dit moment is niet te zeggen wat de impact van deze vertragingen op de feitelijke implementatie en/of oplevering van deze projecten zal zijn. Over de impact van deze vertraging en de voortgang van de afzonderlijke projecten wordt uw Kamer periodiek door middel van het Defensieprojectenoverzicht (DPO) en per project op basis van het Defensie Materieelproces (DMP) geïnformeerd. Over GrIT wordt uw Kamer geïnformeerd via de voortgangsrapportage, die afgelopen 28 september 2023 is verzonden.

**Vraag 4**

In welk jaar zijn de uitgaven voorzien die bij de verschoven verplichtingen van € 4,4 miljard in artikel 2 van het DMF horen?

**Antwoord**

Zie het antwoord op vraag 2.

**Vraag 5**

Wat is het effect van de verschoven verplichtingen in artikel 2 van het DMF op de verwerving van andere projecten? Is er voldoende verwervingscapaciteit beschikbaar of zullen andere projecten nu ook op een later tijdstip verworven kunnen worden?

**Antwoord**

Zie het antwoord op vraag 1.

**Vraag 6**

Betekent de herfasering van IT-projecten (artikel 6 DMF) dat er vertragingen zijn bij deze projecten? Wat zijn de gevolgen hiervan?

**Antwoord**

Zie het antwoord op vraag 3.